

Zakładowy plan ratowniczy

Zakładowy plan ratowniczy

Elementy planu

Plan ratowniczy dla zakładu jest jednym z podstawowych elementów instrukcji bezpieczeństwa pożarowego w każdym zakładzie.

Plan taki powinien zawierać:

- plan alarmowania,**
- plan działań ratowniczych.**

Zakładowy plan ratowniczy - Elementy planu

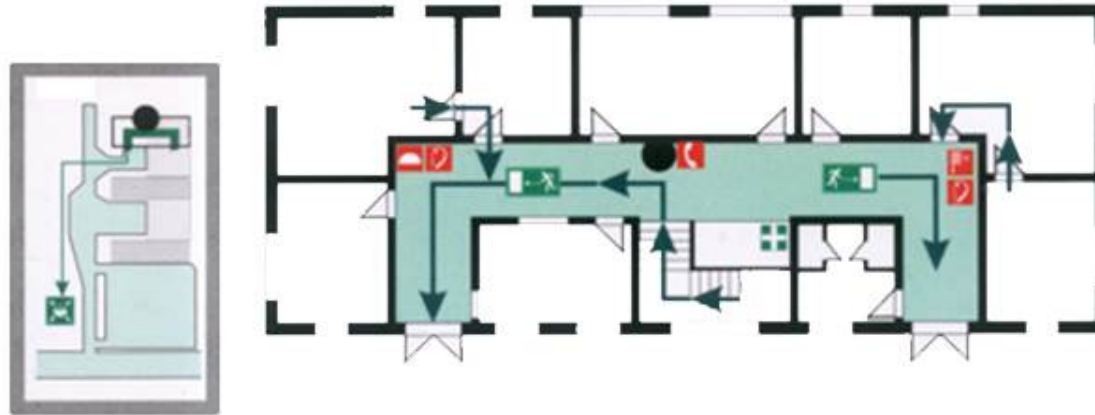
Zakładowy plan ratowniczy

Plan alarmowania

Zakładowy plan alarmowania musi zawierać:

- adresy alarmowe,**
- określenie możliwych sytuacji awaryjnych,**
- schematy alarmowania oraz listy kontrolne podejmowanych przez osoby funkcyjne działań,**
- sposób ostrzegania i alarmowania,**
- sposób ostrzegania pracowników i osób trzecich znajdujących się aktualnie na terenie zakładu,**
- określenie obsad personalnych, możliwości ich osiągnięcia, miejsca zgłaszania się i zadania specjalnego sztabu sił ratowniczych.**

Plan alarmowania musi zawierać także (c.d):

- **miejsca zbierania się pracowników i osób trzecich po ewakuacji,**
- **zasady użytkowania dróg ewakuacji i dojazdów pożarowych,**
- **sposób zabezpieczenia zakładu przed dostępem osób postronnych,**
- **sposób pilotowania (w tym wykaz osób odpowiedzialnych) jednostek ratowniczych przybywających do działań ratowniczych,**
- **sposób zabezpieczenia mienia podczas i po działaniach ratowniczych** Plan alarmowania musi zawierać

Zakładowy plan ratowniczy

Siły dowódcze i ratownicze

Siły te obejmują różne jednostki, takie jak:

- zakładowa straż pożarna lub zakładowa służba ratownicza,**
- straż przemysłowa (ochrona obiektu),**
- służba lekarska (pierwsza pomoc),**
- ochrona środowiska,**
- oddział techniczny (utrzymanie zakładu),**
- oddział BHP,**
- oddział socjalny,**
- oddział prawny,**

Zakładowy plan ratowniczy

Procedury postępowania

Plan działań ratowniczych związany jest z planem alarmowania. Zawiera wskazania ustalonych przedsięwzięć zakładowych na wypadek nadzwyczajnego zagrożenia lub katastrofy.

Zawierać powinien procedury postępowania dotyczące:

- alarmowania osób, które mogą być dotknięte skutkami zagrożenia, katastrofy, awarii,**
- regulacje obowiązujące pracowników zakładu podczas działań ratowniczych na terenie zakładu,**
- zasady działania zakładowych sił ratowniczych,**
- kontrolowania zagrożeń, ich rozwoju i skutków.**
- regulacje dotyczące wewnątrzzakładowej odpowiedzialności,**
- zasady informowania instytucji zewnętrznych.**

Zakładowy plan ratowniczy

Informacje o obiekcie

Plan działań ratowniczych zawiera najistotniejsze informacje o obiekcie, dla którego jest opracowany, takie jak:

- rzuty podstawowe poszczególnych obiektów,
- drogi wewnętrzzakładowe – dojazdy pożarowe
- dojścia do budynków i obiektów,
- instalacje sygnalizacji pożaru,
- lokalizacja hydrantów oraz naturalnych źródeł zaopatrzenia w wodę,
- schematy instalacji gaśniczych i informacje o stałych instalacjach gaśniczych,
- place zbiórek (koncentracji).

Zakładowy plan ratowniczy

Informacje o obiekcie

Plan ratowniczy powinien zawierać informacje o szczególnych zagrożeniach, takich jak:

- materiały promieniotwórcze (rodzaj, intensywność ewentualnego promieniowania, ochrona, miejsce gdzie się znajdują w zakładzie),
- substancje niebezpieczne (rodzaj, ilość, prowadzenie działań ratowniczych, sposób magazynowania, możliwe niebezpieczne reakcje),
- instalacje techniczne, ze strony których należy liczyć się z zagrożeniami (np. aparatura wysokociśnieniowa),
- rejony niebezpieczne.

Zakładowy plan ratowniczy

Informacje o obiekcie

Plan ratowniczy powinien zawierać informacje o wyposażeniu bezpieczeństwa, takim jak:

- wyłączniki awaryjne,
- urządzenia i instalacje oddymiające,
- awaryjne instalacje spustowe,
- miejsca uruchamiania instalacji gaśniczych

Plan ewakuacji na wypadek pożaru

Plan ewakuacji w części opisowej powinien zawierać:

- obowiązki i uprawnienia osób odpowiedzialnych za sprawny przebieg ewakuacji,
- osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji (z poszczególnych pomieszczeń, grupy pomieszczeń, kondygnacji),
- sposoby ogłaszania ewakuacji,
- osoby odpowiedzialne za aktualizację planu ewakuacji oraz za przeprowadzanie praktycznego sprawdzania planu (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów Dz. U. z dnia 22 czerwca 2010 r. Nr 109, poz. 719),
- częstotliwość i sposoby praktycznego sprawdzania warunków ewakuacji ludzi z obiektu.

Plan ewakuacji na wypadek pożaru

Plan ewakuacji na wypadek pożaru, w części graficznej rzuty poszczególnych kondygnacji zawierające informacje dotyczące:

- **dróg ewakuacji prowadzących na zewnątrz obiektu lub do innych bezpiecznych stref - od miejsca umieszczenia planu,**
- **rozmieszczenia urządzeń przeciwpożarowych (wyłączniki awaryjne, gaśnice, hydranty wewnętrzne, stałe instalacje gaśnicze - miejsca uruchamiania, instalacje oddymiające - miejsca uruchamiania),**
- **rozmieszczenia urządzeń alarmowych (telefony, przyciski alarmowe),**
- **rozmieszczenia sprzętu ochronnego - maski uciezkowe, sprzęt do udzielania pierwszej pomocy jak apteczki, stanowiska ratownicze do gaszenia osób palących się, inny sprzęt ratowniczy,**
- **lokalizację miejsca zbiórki po ewakuacji (ważne dla sprawdzenia, czy wszystkie osoby opuściły strefę zagrożoną).**

Zasady zachowania się podczas pożaru

Pożar w mieszkaniu

- **Podejmij próbę ugaszenia pożaru.**
- **Zakręć zawór gazu, wyłącz wszystkie odbiorniki energii elektrycznej - jeśli to jeszcze możliwe.**
- **Zamknij okna i drzwi do pomieszczeń (w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się pożaru i dymu na klatkę schodową).**
- **Jeśli jest to niemożliwe, natychmiast opuść mieszkanie (wszyscy domownicy), zamykając drzwi jedynie na klamkę.**
- **Zaalarmuj krzykiem sąsiadów, krzycząc „POŻAR! PALI SIĘ!”.**
- **Pamiętaj o swoich dzieciach, mogą w warunkach pożaru zachowywać się nietypowo - chowają się pod łóżkiem lub do szafy.**
- **Jeśli musisz przejść przez płomienie, owiń głowę kocem lub czymś podobnym, twarz zabezpiecz mokrym ręcznikiem, by nie wdychać gorącego powietrza.**
- **Jeśli odzież na tobie zapaliła się, połóż się na podłodze i obracaj, by stłumić ogień, uciekanie w płonącej odzieży spowoduje rozwój płomieni i pogorszy twoją sytuację (doznasz poparzeń).**
- **Jeśli zostaniesz odcięty od klatki schodowej, pozostań na balkonie, zamknij drzwi balkonowe, wywieś białe prześcieradło, jest to sygnał że czekasz na pomoc, połóż się na posadzce balkonu pod oknem, jeśli wzrośnie temperatura, okryj się szczelnie kocem lub innym**

okryciem i czekaj na pomoc straży pożarnej.

Zasady zachowania się podczas pożaru

- Po opuszczeniu mieszkania przez wszystkich domowników zamknij drzwi, by dym nie wydostawał się na klatkę schodową - nie zamykaj drzwi na klucz

Pożar w budynku wielokondygnacyjnym

- Udaj się poza budynek w bezpieczne miejsce
- Po otrzymaniu informacji o pożarze w budynku i konieczności ewakuacji z mieszkania:

·powiadom wszystkie osoby znajdujące się w mieszkaniu (pomieszczeniu), by przygotowały się do szybkiego jego opuszczenia, ubrały się i zabrały koce lub ręczniki,

·nie trać czasu na poszukiwanie kosztowności ani na zbyt dokładne ubieranie się,

·sprawdź, czy drzwi wejściowe nie są gorące - jeśli tak, nie wychodź na klatkę, zaalarmuj sąsiadów,

·drzwi na klatkę schodową otwieraj powoli, gdyż klatka może być silnie zadymiona,

·jeśli klatka schodowa jest zadymiona, pozostań w mieszkaniu, zabezpiecz mokrymi szmatami szczeliny wokół drzwi, kanały wentylacyjne by dym nie dostawał się do mieszkania.

·pomoc zostanie ci udzielona od zewnątrz przy użyciu drabiny albo od strony klatki schodowej, wtedy zostaniesz wyprowadzony w aparacie ochronnym,

·pozamykaj drzwi do innych pomieszczeń i udaj się na balkon, by oczekiwać pomocy z zewnątrz, wzywaj pomoc przez okno lub z balkonu,

·w przypadku gdy pożar ma miejsce na niższej kondygnacji i jest silny wzrost temperatury oraz zadymienia, zamknij drzwi balkonowe, zerwij firanki i zasłony, odsuń w miarę możliwości materiały palne od okna, by utrudnić rozprzestrzenienie się pożaru do Twojego mieszkania. przemieś się do innego pomieszczenia, zamknij drzwi do pomieszczenia z wyjściem na balkon, uszczelnij je mokrymi szmatami.

Pożar w budynku wielk kondygnacyjnym

- Jeśli drzwi wejściowe nie są gorące, a na klatce schodowej nie ma dymu, opuść mieszkanie i udaj się na zewnątrz budynku, stosuj się do wskazań służb ratowniczych.
- Jeśli musisz przejść przez dym, zasłoń usta zwilżoną chustką lub ręcznikiem i przechodząc przez dym, staraj się wstrzymać oddech, by nie wdychać gorącego powietrza i gazów zawartych w dymie.
- Schodząc klatką schodową, trzymaj się mocno poręczy, by inne biegnące osoby nie przewróciły Cię, ludzie w panice nie zwracają uwagi na innych.
- Nie korzystaj w żadnym przypadku z windy.
- Powiadom straż pożarną, jeśli wiesz, że jakaś osoba została w budynku.
- Jeśli już wszyscy mieszkańcy twojego mieszkania opuścili budynek, powiadom o tym straż pożarną.
- Nie wracaj do budynku, bez względu na to, czego zapomniałeś.
- Wykonuj polecenia straży pożarnej.

Zasady zachowania się podczas pożaru

Pożar w hotelu

- Przybywając do hotelu, zapoznaj się z planem ewakuacji z pokoju, w którym będziesz przebywał, a w szczególności, w jaki sposób ogłasza się alarm pożarowy i jak przebiega droga ewakuacyjna, abyś nie tracił cennego czasu w razie potrzeby.
- Drzwi z pokoju otwieraj powoli, by sprawdzić, czy korytarz nie jest zadymiony.
- Jeśli korytarz jest zadymiony i nie jesteś w stanie dotrzeć do ewakuacyjnej klatki schodowej, pozostań w pokoju, zabezpiecz mokrymi ręcznikami szczeliny wokół drzwi, by nie dostawał się do pokoju dym.
- Powiadom recepcję, że pozostajesz w pokoju NR XXX - jeśli telefon hotelowy jest nieczynny, zadzwoń z tel. komórkowego na nr 112 i wezwij pomoc, podając nazwę hotelu i numer pokoju, w którym jesteś.
- Podczas przechodzenia przez silnie zadymione odcinki drogi ewakuacyjnej poruszaj się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji co do kierunku ewakuacji.
- Wychodząc z pomieszczeń silnie zadymionych lub przechodząc przez nie przyjmij pozycję pochyloną (jak najniżej podłogi) oraz zabezpiecz twarz i drogi oddechowe prostymi środkami (np. zamoczonym w wodzie ręcznikiem).

Zasady zachowania się podczas pożaru

Pożar w hotelu

- Kieruj się wskazaniem oznaczeń bezpieczeństwa.
- Jeśli natrafisz na strefę zadymioną, skieruj się do innej ewakuacyjnej klatki schodowej.
- Nie zatrzymuj się, mimo iż wydaje Ci się, że opuściłeś strefę zagrożenia, dym i gazy pożarowe mogą się gwałtownie rozprzestrzeniać.
- Schodząc klatką schodową, trzymaj się mocno poręczy, by inne biegnące osoby nie przewróciły Cię, ludzie w panice nie zwracają uwagi na innych.
- Nie korzystaj w żadnym przypadku z windy (dźwigów).
- Wykonuj polecenia osób prowadzących ewakuację - personel hotelu, straż pożarna.
- Pozostań na oznaczonym miejscu zbiórki do ewakuacji, by służby ratownicze nie szukały Cię niepotrzebnie w budynku

Zasady zachowania się podczas pożaru

Budynki biurowe - podstawowe zasady postępowania

- W przypadku ogłoszenia komunikatu o ewakuacji wyłącz w trybie awaryjnym urządzenia na Twoim stanowisku pracy.
- Skieruj się spokojnie do najbliższego oznakowanego wyjścia ewakuacyjnego.
- Kieruj się wskazaniem znaków ewakuacyjnych.
- Schodząc klatką schodową lub po schodach, trzymaj się mocno poręczy, by inne biegnące osoby nie przewróciły Cię, ludzie w panice nie zwracają uwagi na innych.
- Nie korzystaj w żadnym przypadku z windy.
- Nie zatrzymuj się, mimo iż wydaje ci się, że opuściłeś strefę zagrożenia, dym i gazy pożarowe mogą się gwałtownie rozprzestrzeniać.
- Przy silnym zadymieniu drogi ewakuacyjnej i braku innej możliwości, należy poruszać się w pozycji pochylonej, wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji. Usta i nos należy w miarę możliwości zasłonić chustką zmoczoną w

wodzie - ochraniając w ten sposób częściowo drogi oddechowe przed dymem i gorącym powietrzem.

Zasady zachowania się podczas pożaru

Budynki biurowe - podstawowe zasady postępowania

- Wykonuj polecenia osób prowadzących ewakuację - pracowników wyznaczonych w planie ewakuacji do pomagania w ewakuacji, straży pożarnej.
- Zgłoś osobom przeprowadzającym ewakuację że opuścisz budynek (jeśli miałeś wystawioną przepustkę na wejście do budynku, będziesz poszukiwany przez służby ratownicze).
- Udaj się na miejsce zbiórki ewakuacyjnej Twojego działu.
- Nie oddalaj się z miejsca zbiórki ani nie wracaj do budynku do momentu ustania zagrożenia - osoby odpowiedzialne za ewakuację muszą sprawdzić, czy wszyscy pracownicy opuścili budynek.

Zasady zachowania się podczas pożaru

Szkoła - podstawowe zasady podczas ewakuacji

Do czasu przybycia straży pożarnej ewakuacją kieruje dyrektor lub zastępca, a w razie ich nieobecności wyznaczony do tego w planie ewakuacji nauczyciel.

- **Każdy pracownik szkoły i uczeń** zobowiązani są podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
- Poszczególne grupy (klasy) lekcyjne są wyprowadzane przez nauczycieli aktualnie prowadzących zajęcia w kolejności określonej w planie ewakuacji lub przez kierującego ewakuacją.
- Nauczyciel prowadzący grupę (klasę) **wyznacza uczniów do pomocy uczniom nie w pełni sprawnym,**
- Uczniowie pozostawiają swoje teczki szkolne w sali lekcyjnej,
- Należy przeciwdziałać objawom paniki wśród uczniów by nie dopuścić np. do wyskakiwania przez okna,
- **Należy zamykać okna i drzwi** by zapobiegać ewentualnym przeciągom,
- Nauczyciel opuszcza klasę jako ostatni,
- **Jeśli grupa szkolna (klasa) jest aktualnie bez nadzoru nauczycielskiego to w razie alarmu inny nauczyciel musi**

przejąć opiekę nad tą grupą (klasą),

Zasady zachowania się podczas pożaru

Szkoła - podstawowe zasady podczas ewakuacji

- **Jeśli alarm ogłoszony jest w trakcie przerwy poszczególnymi klasami opiekują się nauczyciele i pracownicy szkoły wyznaczeni w planie ewakuacji lub przez kierującego ewakuacją,**
- **Nauczyciele sprawdzają czy ktoś nie pozostał w toalecie lub innym pomieszczeniu obok klasy,**
- **Po zakończeniu ewakuacji należy sprawdzić czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia (klasy), przy niezgodności stanu osobowego i podejrzeniu, że ktoś pozostał w obiekcie szkoły, należy ten fakt zgłosić kierującemu działaniem ratowniczym**
- **Jeśli opuszczenie klasy jest niemożliwe ze względu na silne zadymienie dróg ewakuacji, uczniowie wraz z nauczycielem pozostają w klasie aż do przybycia pomocy, w przypadku silnego zadymienia uczniowie trzymają mokre chustki przy ustach i nosie**
- **Należy wykonywać polecenia sił ratowniczych**
- **Nie należy prowadzić uczniów do szatni lecz bezpośrednio na zewnątrz na miejsce zbiórki,**
- **Miejsce zbiórki po ewakuacji dla każdej klasy jest zaznaczone na planie ewakuacji i oznaczone na zewnątrz**

szkoły

Zasady zachowania się podczas pożaru

Zasady postępowania podczas ewakuacji z budynku magazynowego

W przypadku ogłoszenia komunikatu o ewakuacji lub gdy usłyszysz sygnał alarmu pożarowego:

- wyłącz urządzenia transportowe (wózek widłowy, suwnica itp.) - wyjmij kluczyk ze stacyjki,**
- jeśli masz przydzielone zadania na wypadek pożaru, wykonuj je,**
- ostrzeż o alarmie współpracowników,**
- w razie potrzeby udziel pomocy współpracownikom,**
- przy wyborze kierunku ewakuacji kieruj się wskazaniem znaków ewakuacyjnych,**
- przy zadymieniu drogi ewakuacyjnej i braku innej wolnej od dymu należy poruszać się w pozycji pochylonej, wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji.**

Usta i nos należy w miarę możliwości zasłonić chustką zmoczoną w wodzie - ochraniając w ten sposób częściowo drogi oddechowe przed dymem i gorącym powietrzem.

Zasady zachowania się podczas pożaru

Zasady postępowania podczas ewakuacji z budynku magazynowego

Zasady postępowania podczas ewakuacji z budynku magazynowego

- Nie zwlekaj z opuszczeniem pomieszczenia magazynowego, mimo iż sytuacja wydaje Ci się bezpieczna,
- Pożar może gwałtownie zwiększyć tempo rozwoju, wytwarzając znaczne ilości ciepła i dymu, co może szybko zablokować drogi ewakuacji.
- Schodząc klatką schodową lub po schodach, trzymaj się mocno poręczy, by inne biegnące osoby nie przewróciły Cię.
- Nie korzystaj w żadnym przypadku z windy.
- Wykonuj polecenia osób prowadzących ewakuację - pracownicy wyznaczeni do tego zadania w zakładowym planie ratowniczym, straż pożarna.
- Udaj się na miejsce zbiórki do ewakuacji.

Zasady zachowania się podczas pożaru

Zasady postępowania podczas ewakuacji z budynku produkcyjnego

- wyłącz w trybie awaryjnym urządzenia, które obsługujesz,**
- jeśli masz przydzielone zadania na wypadek pożaru, wykonuj je, postępując zgodnie z planem ewakuacji,**
- ostrzeż o alarmie współpracowników,**
- w razie potrzeby udziel pomocy współpracownikom,**
- przy wyborze kierunku ewakuacji kieruj się wskazaniem znaków ewakuacyjnych,**
- przy zadymieniu drogi ewakuacyjnej i braku innej możliwości należy poruszać się w pozycji pochylonej, wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji.**

Usta i nos należy w miarę możliwości zasłonić chustką zmoczoną w wodzie - ochraniając w ten

sposób częściowo drogi oddechowe przed dymem i gorącym powietrzem.

Zasady zachowania się podczas pożaru

Zasady postępowania podczas ewakuacji z budynku produkcyjnego

- **Nie zwlekaj z opuszczeniem pomieszczenia produkcyjnego, mimo iż sytuacja wydaje Ci się bezpieczna, pożar może gwałtownie zwiększyć tempo rozwoju, wytwarzając znaczne ilości ciepła i dymu, co może szybko zablokować drogi ewakuacji.**
- **Schodząc klatką schodową lub po schodach, trzymaj się mocno poręczy, by inne biegnące osoby nie przewróciły Ciebie.**
- **Nie korzystaj w żadnym przypadku z windy.**
- **Jeśli pracujesz w pomieszczeniu chronionym stałą instalacją gaśniczą gazową, musisz je opuścić przed jej uruchomieniem.**
- **Opuszczając pomieszczenie, w którym powstał pożar, zamknij okna (jeśli to możliwe) i drzwi (nie zamykaj na klucz), co ograniczy rozprzestrzenianie dymu.**
- **Wykonuj polecenia osób prowadzących ewakuację - pracownicy wyznaczeni do tego zadania w zakładowym planie ratowniczym, straż pożarna.**

